Gjør Det Selv

LETT — VANSKELIG

VANSKELIGHETSGRAD:
Veggpanelene er lette å sette opp. De er raske å skjære til med en sirkelsag, dermed er du godt i gang.

TIDSFORBRUK:
1-2 dager til ca 15 m vegg.

PRIS:
Cirka 200 kr per meter

De tynne platene til veggen har en bredde som tilsvarer fem panelbord. Platene limes på veggen over fotlistene – det er raskt og enkelt.

Stilfull stemning med

BRYSTPANEL

Du kan enkelt lage stemning i huset med med brystpanel. Ikke bare ser det bra ut. Det er også praktisk, fordi det beskytter veggen og er lett å gjøre rent.

Det er noen år siden alle skulle dekke veggene sidene med trepanel. Nå er det ofte glatte flater som foretrekkes i stedet, men brystpanel kan gi deg det beste fra to verdener; glatte flater øverst, med profilert panel ned mot gulvet.

Rask og elegant løsning

Brystpanel kan lages og utformes på mange måter. Det gir deg mange muligheter til å sette ditt eget personlige preg, alt etter smak, behag og behov. Hvis du har bruk for litt inspirasjon, kan du eventuelt gå inn på hjemmesiden vår: www.gjoerdetselv.com. Der kan du finne eksempler på forskjellige måter å bygge opp brystpanel på.

Her har vi valgt en rask og enkel løsning, med freste og malte MDF-plater. De har en profil som tilsvarer den klassiske perlestaffen. Vi bruker monteringslim, og limer platene rett på veggen, over fotlistene. Øverst avslutter vi med en topplist, som også er malt. Du kan kjøpe brystpanel som ferdige sett, eller kombinere selv med andre lister, eller bruke de eksisterende fotlistene dine.

Planlegging

Før du kan gå i gang med å sette opp panelet, er det litt planleggingsarbeid som skal være på plass. Du skal blant annet bestemme deg for hvor høyt panelet skal gå opp på veggen. Prøv å holde en linje som f.eks. flukter med bunnen av et vindu, en fylling i en dør, eller som her; høyden på kjøkkenbenken. Det gir det mest harmoniske resultatet.

Før du begynner å montere panelet, er det en god idé å måle opp feltene, slik at du kan se om det går opp med hele panel. Det vil det sjelden gjøre, derfor må du som regel skjære til panelene. Hvis du skjærer det første og siste slik at de får samme størrelse, blir det penest.

1 Bestem først hvor høyt panelet skal være, f.eks. ut fra høyden på en kjøkkenbenk. Det blir penest hvis du lar ferdighøyden på panelet passe til andre bygningsdeler i huset ditt.

2 Marker den ønskede høyden på alle veggene som skal ha panel. Sjekk at det ikke kommer stikkontakter eller andre ting i veien. Her skal den ferdige høyden være 90 cm.

Tilpassing

Her bygges brystpanelet opp fra bunnen, med nye fotlister. De settes opp først, slik at panelene kan "stå" oppå dem. Du kan også bruke de eksisterende fotlistene, hvis du er fornøyd med dem. Vi har valgt nye fotlister som er helt glatte, slik at helhetsinntrykket blir så enkelt som mulig.

Vi måler opp hvor mange panelplater som skal brukes til veggen, og hvor de skal kappes for at det skal passe med den høyden vi gjerne vil ha. Deretter skjæres panelene til. Det er en fordel å sage platene i toppen, der snittet blir dekket av en topplist, og bevare den malte kanten i bunnen av platene. Det blir penest.

1 Monter fotlistene først, hvis du velger å sette opp nye fotlister, som her. De limes og spikres med dykkert. Hvis du er fornøyd med listene som sitter der, lar du dem bare være, og setter panelet over dem.

2 Mål opp, slik at du kan skjære til veggpanelene. Høyden på panelplatene finner du ved å måle fra oversiden av fotlisten til ferdigmarkeringen, og deretter trekke fra topplisten.

3 Mål bredden på panelplatene, slik at første og siste "bord" kan tilpasses. Mål én plate og veggflaten, og regn ut antallet hele plater. Det nødvendige avskjæret fordeles likt mellom det første og siste "bordet".

4 Strek opp der det skal sages på panelplatene. Sørg for at noten vender fremover i monteringsretningen. Du skal også passe på å kappe til platene i toppen, slik at du ikke sager av den malte kanten nederst på platen.

5 Kapp til platene. Her bruker vi en dykksag med føringsskinne. Du kan evt. bruke en sirkelsag og et bord som anlegg. En bordsirkelsag kan også brukes.

Montering

Brystpanelene monteres på veggen med lim. Vi bruker et moderne vannbasert monteringslim, som er veldig effektivt. Er veggen plan, kan du klare deg med å trykke fast panelene i limet. Er veggen skjev eller har buler, kan det være nødvendig å holde platene på plass til limet er tørt (det tørker løpet av et par timer).

Du kan holde fast panelene med en enkelt dykkert helt oppe i toppen, slik at den blir dekket av topplisten, i tillegg til en midlertidig kloss på fotlisten. Det ble vi nødt til å gjøre her. Du kan evt. også bruke teip eller på annet vis fiksere platene og topplisten, som også limes fast.

1 Lag en vannrett hjelpestrek på veggen, der platene slutter. Da kan du se hvor høyt opp på veggen du skal lime.

Limstrekene skal ikke forbindes. Det vil stenge luften bak platene inne.

2 Smør striper av monteringslim på veggen med ca 10 cm mellomrom. Påfør limet skrått, slik at du får lim under skjøtene. Legg på lim til én plate om gangen, slik at det ikke rekker å tørke i overflaten.

TIPS

Lag evt. en fals i de originale fotlistene, som veggpanelene kan settes ned i. Du skal dog være oppmerksom på at det som regel vil oppstå små sprekker og hull ved utfresingen. Disse kan bli kjedelige samlere av skitt.

6 Skjær til topplisten, og lim den fast oppå platene når alle er satt opp. Gi listen et par streker lim på baksiden, og trykk den forsiktig på plass, slik at falsen ligger ned over platene. Pass på at du ikke får noe lim på veggen over listen.

Med skrå snitt, er det lettere å få de to listene til å passe pent sammen.

7 Topplisten skjøtes med et skrått snitt. Hvis listen er lang, må den skjøtes av flere lengder. Da er det en fordel å lage skjøten med et snitt på 30-45 grader. Det skrå snittet gir en større limflate, og skjøten blir penere og mer nøyaktig.

Mange kombinasjonsmuligheter

Brystpanelene består normalt av fotlister nederst, en midtdel, som her er plater som ser ut som trepanel, samt en topplist øverst. Det betyr at det er **mange muligheter til å kombinere**, fordi du kan bygge opp brystpanelet akkurat slik du selv vil – med høye eller lave fotlister, kraftig eller spinkel topplist, osv. Hvis du velger lister i f.eks. bondestil, gir det et romantisk uttrykk, mens slankere lister uten profiler, gjør den ferdige brystningen også enkel. **Høyden på panelene** er lett å justere, alt etter hva som passer best hjemme hos deg.

Her ser du et tverrsnitt av hvordan brystningen kan bygges opp med kraftige fotlister.

Uttrykket blir slankere, hvis det brukes en mindre og enklere fotlist.

3 Trykk fast den første platen i limet. Begynn cirka 1 mm fra listene rundt døren, slik at det blir plass til en akrylfuge. Sørg for at platen står på fotlisten, og press den godt mot veggen.

4 Sett opp neste plate. Sørg for at fjæren fanger noten, før du vipper platen inn og på plass. Press platen inn mot den forrige, og ned mot fotlisten, samtidig som du trykker den fast mot veggen.

Du kan evt. sette en liten kloss midlertidig fast på fotlisten, hvis det er nødvendig å holde på plass platen.

5 Sett evt. en dykkert i toppen av platen og en midlertidig kloss på fotlisten, for å holde platene på plass til limet er tørt. Dette trenger du bare å gjøre hvis veggen er så bulet eller skjev, at limet slipper taket uten at platen festes.

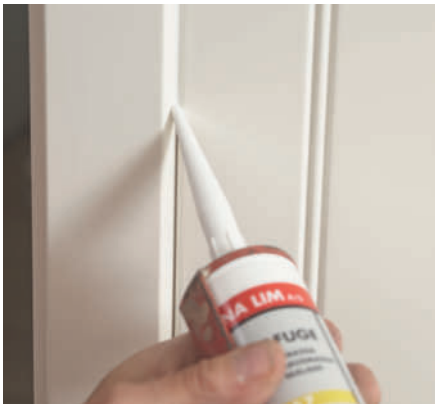

8 Tett små sprekker med akrylfugemasse. Det blir pent hvis du gir panelveggen den siste finishen ved å tette med akrylfugemasse der platene møter lister og omramminger.

9 Hjørnene kan også tettes med en akrylfuge eller en list, slik at du får en pen overgang mellom vegg og panelplater. Her glattes fugen med en sparkel, slik at kanten mellom enden av panelet og hjørnet blir utjevnet.

10 Tett også med en akrylfuge øverst, mellom topplisten og veggen, der panelplatene stopper, slik at det blir tett og pent.

Brystpanel er både praktisk og elegant. Her har vi valgt panel og lister i en litt enkel stil.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

- Veggpanel av hvitmalt MDF
- Brystningslist, hvit
- Fotlister, hvitmalte, 12 x 70 mm
- Monteringslim
- Akrylfugemasse
- Dykkert, 1,2 x 35 mm

Spesialverktøy

- Dykksag/sirkelsag
- Føringsskinne
- Spikerpistol